

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

Zonnepark – Leemdijk Noord

Ruimtelijke onderbouwing

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

**Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark - Leemdijk
Noord**

CODE 20150463 / 10-04-17

TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

blz

1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Afwijken planologische regeling	2
1. 3. Leeswijzer	2
2. BEOOGDE ONTWIKKELING	3
2. 1. Huidige situatie	3
2. 2. Beschrijving initiatief	4
2. 3. Ruimtelijke en landschappelijke inpassing	5
2. 4. Functionele inpassing	6
3. BELEIDSKADER	7
3. 1. Rijksbeleid	7
3. 2. Provinciaal beleid	8
3. 3. Gemeentelijk beleid	12
4. MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN	15
4. 1. Ecologie	15
4. 2. Cultuurhistorie en archeologie	16
4. 3. Water	16
4. 4. Milieuzonering	17
4. 5. Bodem	18
4. 6. Geluid	18
4. 7. Luchtkwaliteit	19
4. 8. Externe veiligheid	19
4. 9. Lichthinder	20
4. 10. Kabels en leidingen	20
4. 11. Voortoets mer-beoordeling	20
5. UITVOERBAARHEID	22
5. 1. Economische uitvoerbaarheid	22
5. 2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	22
6. AFWEGING EN PROCEDURE	23
6. 1. Afweging	23
6. 2. Procedure	23

Bijlage 1 Watertoets

Bijlage 2 Ontwerp met profielen

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

In 2002 heeft de gemeente Midden-Drenthe 6,5 hectare grond aangekocht aansluitend aan het bedrijventerrein Leemdijk in Smilde. Het perceel heeft de kadastrale aanduiding: gemeente Smilde, sectie D, nummer 1895. De gemeente is op zoek naar een invulling voor deze locatie en heeft op 26 mei 2015 besloten deze locatie in te willen vullen als zonnepark. Inmiddels hebben meerdere initiatiefnemers interesse getoond om een zonnepark op deze locatie te ontwikkelen.

De gemeente Midden-Drenthe is voornemens de omgevingsvergunning tezamen met de grond beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van een zonnepark. Omdat een zonnepark niet past in het vigerend bestemmingsplan is een omgevingsvergunning met afwijking van het bestemmingsplan noodzakelijk. Hiervoor wordt een uitgebreide Wabo-procedure doorlopen. Een voorwaarde hierbij is dat de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Ter motivering hiervan is een goede ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk. Deze notitie voorziet hierin.

Figuur 1. Gekozen locatie voor Zonnepark Leemdijk

1. 2. Afwijken planologische regeling

Het projectgebied betreft de agrarische gronden aansluitend aan het bedrijventerrein Leemdijk Noord te Smilde. Het gebied is opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied Midden-Drenthe', vastgesteld op 26 januari 2012. Het projectgebied heeft hierin de bestemming 'Agrarisch met waarden -1'. Deze bestemming is gebaseerd op de bestaande situatie (gebruik als cultuurgrond, zonder bouw mogelijkheden) en biedt geen ruimte voor de gewenste invulling van het projectgebied.

Ook valt het gebied in een straalpad voor telecommunicatie. Dit is aangegeven met de aanduiding 'vrijwaringszone – straalpad'. Dit regelt dat bouwwerken een maximale bouwhoogte mogen hebben. Voor het projectgebied is een zone van toepassing van 36 meter.

Het college wil medewerking verlenen aan het initiatief door een omgevingsvergunning te verlenen voor het afwijken van het bestemmingsplan. Deze ruimtelijke onderbouwing ligt ten grondslag aan de omgevingsvergunning.

1. 3. Leeswijzer

Deze ruimtelijke onderbouwing is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt de huidige situatie en het initiatief en de landschappelijke inpassing omschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft het beleidskader voor dit gebied. In hoofdstuk 4 komen de milieu- en omgevingsaspecten aan de orde. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de economische uitvoerbaarheid en grondexploitatie. Hoofdstuk 6 tot slot bevat een samenvattende afweging en beschrijft de procedure voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

2. BEOOGDE ONTWIKKELING

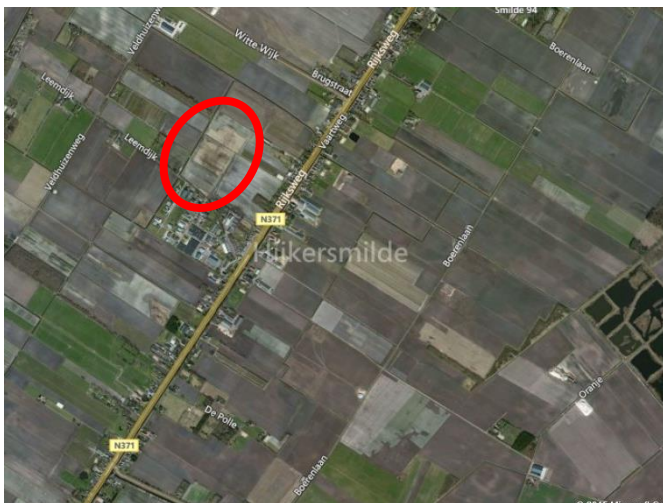
2. 1. Huidige situatie

Het zonnepark Leemdijk Noord komt te liggen op gronden die de gemeente gereserveerd heeft voor de uitbreiding van het bedrijventerrein Leemdijk. Dit terrein ligt aansluitend aan de noordzijde van het huidige bedrijventerrein, gelegen langs de Rijksweg N371 tussen Smilde en Hoogersmilde. De gronden zijn in de huidige situatie in gebruik voor akkerbouw. Het totale plangebied is circa 6,5 hectare groot. De gronden worden begrensd door sloten rondom het gebied. De zuidoostelijk -en noordwestelijke sloot is onderdeel van een hoofdwatgang. Het gebied wordt aan de zuidkant ontsloten door een verbinding met de Leemdijk. Het projectgebied is weergegeven in figuur 2.

Figuur 2. Huidige situatie projectgebied

Het projectgebied ligt in het open agrarisch veenkoloniënlandschap. Kenmerkend voor dit landschap is de strakke verkaveling, de bebouwingslinten langs kanalen en monden en de grote, weidse ruimtes met wijken. De specifieke kenmerken van de omgeving van het projectgebied worden gevormd door de Drentsche Hoofdvaart die als ruggengraat geldt van de ontginning. Een luchtfoto van de omgeving van het projectgebied is weergegeven in figuur 3. Figuur 4 geeft een weergave van het voor-aanzicht vanaf de Leemdijk.

Figuur 3. Luchtfoto omgeving projectgebied

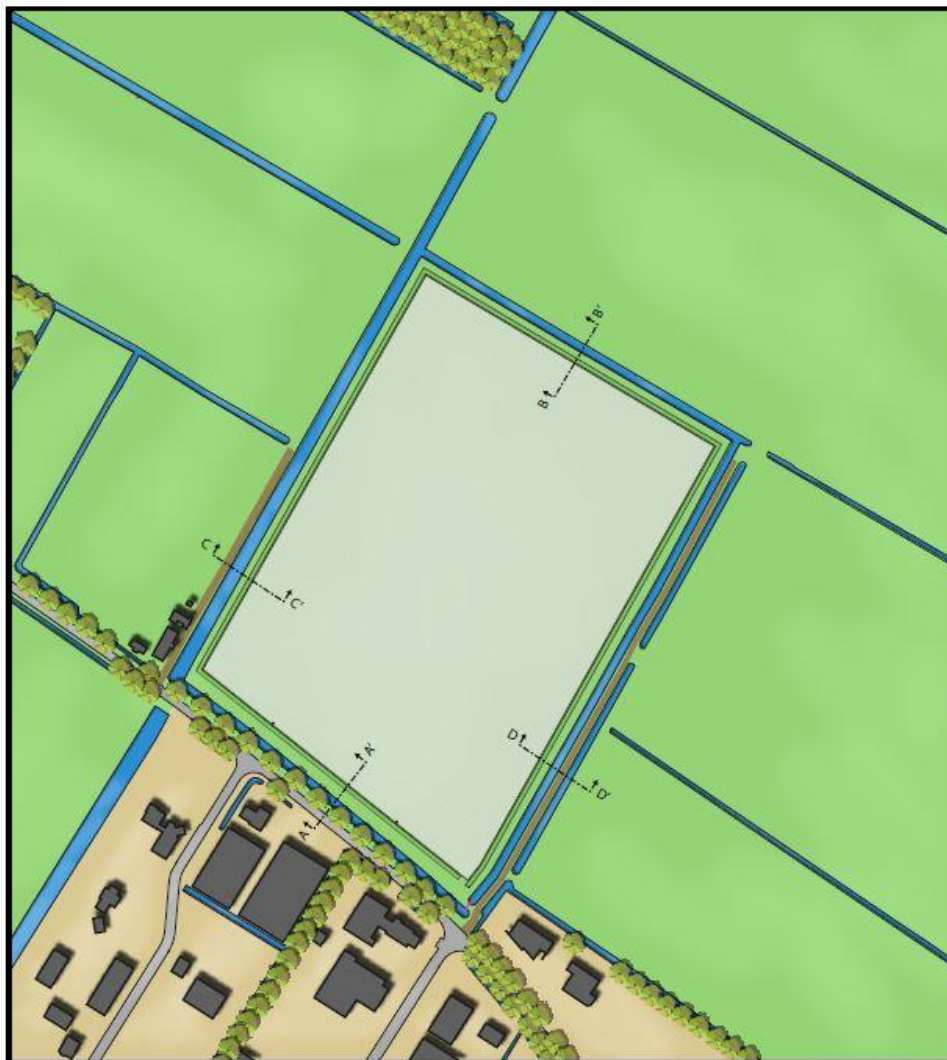

Figuur 4. Vooraanzicht vanaf de Leemdijk

2. 2. Beschrijving initiatief

- Het initiatief omvat de ontwikkeling van een zonnepark van 6 hectare.
- De kenmerkende openheid van het landschap wordt zoveel mogelijk behouden, daarom is gekozen voor een bouwhoogte van de panelen van 1 meter.
- De aanwezige kenmerkende sloten blijven behouden en versterkt.
- De panelen zijn niet zichtbaar vanaf de omliggende wegen, ze komen achter een aarden wal te liggen.
- De bestaande verkaveling blijft in tact, het zonnepark ligt tussen de bestaande sloten.
- De bestaande agrarische infrastructuur blijft behouden.
- De ingang van het park sluit aan op de bestaande weg: de Leemdijk.

2. 3. Ruimtelijke en landschappelijke inpassing

Figuur 5. Ontwerp van het park

Het plan voor het zonnepark gaat uit van een goede ruimtelijke inpassing. De inrichting is gebaseerd op het behoud van de kernkwaliteit van het landschap, de kenmerkende openheid. Er is daarom gekozen om te werken met lage panelen, weggestopt achter een grondwal, zodat de massa's van de panelen klein blijven en het zicht over het veld behouden blijft.

Aandacht voor de openheid van het plan zit ook in de keuze om geen gebruik te maken van hekwerken rondom het plan, om toegang voor een ieder te voorkomen. Het verbreden van de bestaande watergangen en het toevoegen van een extra watergang voorziet als afscherming van het gebied. Alleen voor de toegang zal een hekwerk worden geplaatst. In bijlage 2 is het ontwerp met de bijbehorende profielen toegevoegd.

2. 4. Functionele inpassing

Functioneel is sprake van een nieuwe functie in het buitengebied. Functioneel verandert het gebied van een agrarische productielandschap in een energy productielandschap. Een zonnepark is een bedrijfsmatige functie en ligt aansluitend aan het bestaande bedrijventerrein.

Toetsingskader

Zoals aangegeven heeft de gemeente aangegeven een zonnepark te willen ontwikkelen door af te wijken van het bestemmingsplan door middel van een omgevingsvergunning met daarbij een ruimtelijke onderbouwing. Hierbij wordt eerst een omgevingsvergunning aangevraagd voor planologisch strijdig gebruik.

3. BELEIDSKADER

3. 1. Rijksbeleid

Structuurvisie infrastructuur en Ruimte en Barro

Met de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte zet het Rijk in op het beschermen van 13 nationale belangen. In het *Besluit algemene regels ruimtelijke ordening* (Barro) worden regels opgenomen om het beleid uit de Structuurvisie te verwezenlijken. Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot groot-schalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Ladder voor duurzame verstedelijking

Om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren hanteert het rijk een ladder voor duurzame verstedelijking. Hiervoor moeten de volgende stappen worden doorlopen:

1. beoordelen of de beoogde ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
2. beoordelen of deze vraag ook binnen bestaand bebouwd gebied gerealiseerd kan worden;
3. en een beoordeling of - indien het voorgaande niet het geval is - de locatie buiten bestaand bebouwd gebied wel multimodaal is of kan worden ontsloten.

Afweging rijksbeleid

De stappen om aan te tonen dat er sprake is van zorgvuldig ruimtegebruik in de zin van de ladder van de duurzame verstedelijking zijn doorlopen voor een zorgvuldige toetsing van het initiatief:

1. Er bestaat een regionale en lokale behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat aangegeven in Omgevingsvisie van de Provincie Drenthe en het Coalitieakkoord 2014-2018 en Duurzaamheidsprogramma van de gemeente Midden – Drenthe. Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonnepark voorziet hierin.
2. Binnen bestaand bebouwd gebied zijn geen locaties beschikbaar met een omvang van aaneensluitend ruim 5 hectare. Binnen de bebouwde kom is wel ruimte voor zonnepanelen op daken. Daken zijn veelal in particulier eigendom en de eventuele realisatie van zonnepanelen is afhankelijk van particulier initiatief. De gemeentelijke overheid heeft weinig sturing op het aantal gerealiseerde panelen op daken, en kan met een groter aaneengesloten zonnepark wel een significante toevoeging aan de duurzaamheidsambitie toevoegen.

3. Ontsluiting van de locatie is voor een zonnepark niet relevant, omdat de verkeersaantrekkende werking zeer beperkt is. Er is alleen een toevoeging van de verkeersaantrekkende werking voor het onderhoud van het park. Dit is goed mogelijk door de ligging aan een goede ontsluiting: De Leemdijk.

3. 2. Provinciaal beleid

Actualisatie Omgevingsvisie Drenthe 2014

Provinciale Staten hebben op 2 juli 2014 de *Actualisatie Omgevingsvisie Drenthe* vastgesteld. Deze visie is het strategisch kader voor de ruimtelijke en economische ontwikkeling van Drenthe en bevat themagerichte beleidslijnen. De actualisatie omgevingsvisie vervangt de *Omgevingsvisie Drenthe 2010*. De provincie geeft in de *Actualisatie Omgevingsvisie Drenthe* met betrekking tot dit plan een aantal beleidsregels. In de omgevingsvisie wordt de ambitie uitgesproken om de ruimtelijke identiteit van Drenthe te versterken.

Landschap

Volgens de landschapskaart van de Provincie Drenthe is het projectgebied gelegen in het landschap van de veenkoloniën. Dit landschapstype beslaat in totaal ongeveer een kwart van het gehele grondgebied van de provincie. Kenmerkend voor deze hoogveengebieden is de strakke verkaveling, de bebouwingslinten langs kanalen en monden, en de grote weidse ruimtes met wijken.

Cultuurhistorie

Wat betreft de kernkwaliteit 'cultuurhistorie' geldt voor het projectgebied de ambitie dat de cultuurhistorische waarden gerespecteerd moet worden. Het projectgebied ligt in de nabijheid van de Drentsche Hoofdvaart en wordt gekenmerkt door zijn openheid. Hierbij is met de landschappelijke inpassing rekening gehouden.

Energietransitie

De provincie Drenthe wil de overgang maken naar een duurzame-energiehuishouding. De provincie streeft naar een reductie van 20% van de CO₂-uitstoot in 2020 ten opzichte van 1990. Onderdeel van de gewenste energietransitie is het stimuleren van een hogere productie van zonnestroom (zonnepanelen) en zonnewarmte (zonnectoren).

De provincie heeft een forse ambitie met betrekking tot groene energie. Hierbij past uitstekend een vergroting van het aantal zonnepanelen. De laatste paar jaar heeft zonnestroom in Drenthe een grote vlucht genomen. Wat opvalt, is dat de groei zich vooralsnog heel erg toespitst op installatie door particulieren en bedrijven op eigen daken en voor eigen gebruik. Om meer zonne-energie op te kunnen wekken, hebben GS nu de mogelijkheden verkend om te anticiperen op grootschalige grondgebonden initiatieven.

Een ruimtelijk plan kan voorzien in de realisatie van zonne-akkers mits de realisatie voldoet aan de door provinciale staten vastgestelde en in de Omgevingsvisie opgenomen “zonneladder” en de ter uitvoering daarvan door gedeputeerde staten vastgestelde “Beleidskader Zonne-akkers”.

Beleidskader zonne-akkers

1 Locaties:

Uit de verkenning blijkt dat Drenthe zich leent voor lokale initiatieven in de vorm van kleinschalige akkers op of aan randen van woon- of werklocaties en voor initiatieven die een iconische uitstraling hebben door ligging en/of vorm, zoals vuilstorten, luchthavens, circuits of infrastructurele projecten.

Voor de locatiekeuze gaat onze voorkeur daarbij nadrukkelijk uit naar plekken waar de opwekking van zonnestroom direct kan worden gekoppeld aan eindgebruikers. Wat betreft locaties voor iconische projecten nodigt de provincie initiatiefnemers uit om hierover van gedachte te wisselen.

De locatie ligt aan de rand van een werklocatie, namelijk het kleinschalige bedrijventerrein Leemdijk. De gemeente is met de provincie in overleg getreden over de locatie en het ontwerp van de ontwikkeling.

2 Omvang:

De realisatie van zonne-akkers betekent het toevoegen van installaties aan het landschap. Zonne-akkers hebben een technische uitstraling. Naarmate de omvang toeneemt, wordt de uitstraling meer industrieel. De verkenning van ROM3D maakt inzichtelijk dat er een goede ruimtelijke verhouding moet zijn tussen de oppervlakte van een initiatief en de nabijgelegen gebouwde omgeving. Tegelijkertijd is het vanuit zuinig en doelmatig ruimtegebruik wenselijk dat er een balans gezocht wordt tussen de productie en afname van zonnestroom in de omgeving. Dit streven lijkt terug te komen in het huidige stimuleringsbeleid van het Rijk waar met de regelingen SDE+ en 'Verlaagd tarief voor collectieve opwek' (postcoderoos) ook deze balans gezocht lijkt te worden.

De ontwikkeling is qua schaal ondergeschikt aan het naastliggende bedrijventerrein. De keuze voor de lage panelen zal de industriële uitstraling voorkomen. De ontwikkeling is alleen mogelijk met een SDE+ subsidie, waarmee er een balans wordt gevonden tussen de productie en afname van zonnestroom.

3. Ruimtelijke inpassing; een ontwerp geïnspireerd op kernkwaliteiten

De hierboven genoemde punten maken zowel de locaties als de omvang van zonneakkers tot ruimtelijk logisch en verklaarbaar. Het derde aandachtspunt betreft de impact van zonne-akkers op de directe omgeving. Wij vragen initiatiefnemers een plan op te stellen waarin aandacht is voor de ruimtelijke fysieke context met aandacht voor een samenhangend ontwerp, meerwaarde voor het gebied en de inrichting van de randen.

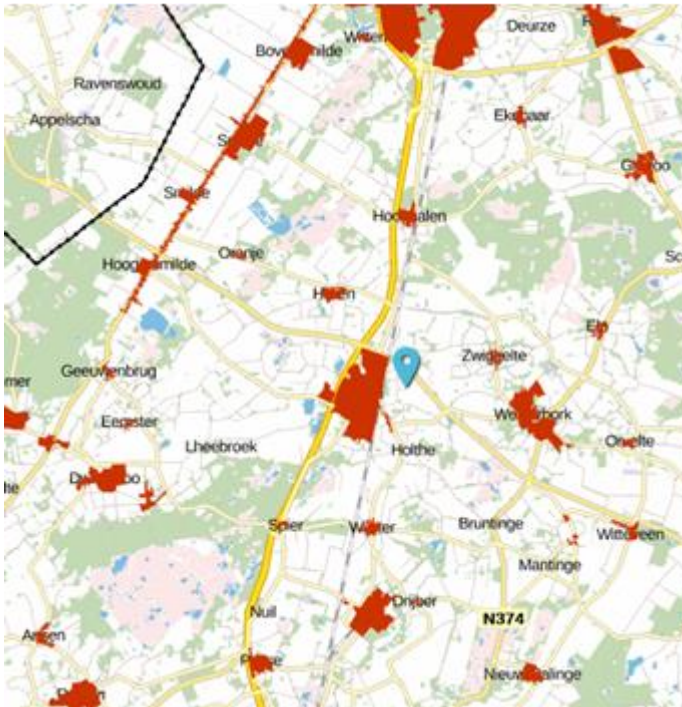
Een landschappelijke en stedenbouwkundige inpassing op dit punt is gewenst vanwege de industriële en technische uitstraling. In de randen kan worden ingespeeld op de omgeving en de kernkwaliteiten in het gebied. Daarnaast zien GS mogelijkheden voor projecten met een bijzondere uitstraling door de ligging en/of de vorm.

In overleg met de provincie is het ontwerp geïnspireerd op de kernkwaliteit: de openheid van het landschap en het kenmerkende verkavelingspatroon. Bij de ontwikkeling wordt specifieke aandacht gevraagd voor de achterkantsituatie van de zonnepanelen. Als er sprake is van een achterkantsituatie wordt verzocht dit met een haag of bomenrij af te schermen.

De zonneladder uit de omgevingsvisie 2014:

Het provinciaal beleid voorziet in een zonne-ladder waar aanvragen voor grondgebonden zonnepanelen aan getoetst worden. De strekking ervan is dat binnen bestaand stedelijk gebied de gemeente kan beslissen over grondgebonden zonnepanelen, en buiten dat gebied wil de provincie onder voorwaarden meewerken aan initiatieven.

De provincie heeft onderscheid gemaakt in gebieden binnen en buiten het Bestaand Stedelijk Gebied, kortweg BSG. De definitie ervan is: bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur. De BSG is opgenomen in de tekst van de POV en op een aparte kaartlaag die hoort bij de POV. Voor de beeldvorming is hieronder een uitsnede van deze kaart voor het grondgebied van de gemeente Midden-Drenthe opgenomen.

Ten aanzien van zonnepanelen, of realisatie van grootschaliger toepassing van zonnepanelen, heeft de provincie aangegeven dat zij alleen met de gemeente wil meedenken en beslissen over initiatieven buiten het BSG. De gemeente heeft de vrijheid gekregen om binnen het BSG een afweging te maken. In beide gevallen is de gemeente het bevoegd gezag voor omgevingsvergunningen. De provincie heeft de bij deze procedure horende gebruikelijke instrumenten om invloed uit te oefenen op het proces.

Voor gebieden binnen het bestaand stedelijk gebied geeft de provincie de ruimte aan de gemeente om te beslissen over initiatieven van zonnepanelen. Als het gaat om gebieden buiten het stedelijk gebied, moet er sprake zijn van

1. Bij voorkeur breed maatschappelijk gedragen (veelal lokale) initiatieven in de vorm van relatief kleinschalige akkers op of aan de randen van woon- of (afroning van) werklocaties, of van
2. initiatieven met een iconische uitstraling.

Bovendien geldt dat

1. het initiatief in goede ruimtelijke verhouding staat met de bebouwde omgeving,
2. er een balans gezocht wordt tussen de productie en afname van zonnestroom in de omgeving, oftewel waarbij het opwekken van stroom direct kan worden gekoppeld aan eindgebruikers, en

3. er aandacht is voor de ruimtelijke fysieke context met aandacht voor een samenhangend ontwerp, meerwaarde voor het gebied en de inrichting van de randen. Een landschappelijke en stedenbouwkundige inpassing op dit punt is wenselijk.

Kan een initiatief niet aan deze voorwaarden voldoen, maar is er sprake van een initiatief met meerwaarde voor een gebied dan nodigt de provincie initiatiefnemers en de gemeente uit om samen met de provincie te kijken naar de mogelijkheden.

Ladder van duurzame verstedelijking

Artikel 3.15 Verordening

1. Een ruimtelijk plan kan slechts in ruimtevragende ontwikkelingen voorzien op het gebied van woon-werklocaties, verblijfsrecreatie, detailhandel en infrastructuur indien uit het desbetreffende ruimtelijk plan blijkt dat dit op basis van de Ladder voor duurzame verstedelijking gerechtvaardigd is.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op functioneel aan het buitengebied gebonden bebouwing, waaronder in ieder geval begrepen agrarische bebouwing, bebouwing voor natuurbeheer, voor waterbeheer, voor veiligheid en hulpdiensten de opsporing en winning van delfstoffen als aardgas en aardolie of voor de levering van gas, water of elektriciteit.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op ontwikkelingen die vallen onder een Rood-voor-groen dan wel ruimte-voor-ruimte regeling.

Volgens de provinciale verordening is de winning van elektriciteit geen stedelijke functie. De provinciale ladder van duurzame verstedelijking is daarom niet van toepassing.

Conclusie provinciaal beleid

In eerste instantie past het zonnepark prima binnen het duurzaamheidsbeleid van de provincie. Ruimtelijk past de ontwikkeling niet direct binnen de zonneladder, maar voldoet wel aan de uitvoering hiervan: het beleidskader voor zonneakkers. De locatie en de ruimtelijke inpassing van het initiatief zijn besproken met de provincie. In overleg met de provincie is bepaald dat op deze locatie de kernkwaliteiten van het landschap onderdeel moeten uitmaken van het ontwerp. Het initiatief voorziet hierin en de ontwikkeling is daarmee in overleg met de provincie vormgegeven.

3. 3. Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Midden-Drenthe

In de structuurvisie wordt de afweging gemaakt waar de ontwikkeling van een bedrijventerrein wel, dan niet gewenst is. Er wordt aangegeven dat er op drie locaties nog ruimte is voor uitbreiding met bedrijven. Een van de locaties waar bedrijven uit de gemeente een nieuw bedrijf kunnen vestigen is het terrein Leemdijk Noord. Dit terrein is aangewezen als agro-business park.

Er is tot op heden geen belangstelling vanuit de markt om bedrijven op het agro-business park te ontwikkelen. De gemeente wil deze locatie benutten voor de realisatie van een zonnepark.

Landschapsbeleidsplan

Door de eeuwen heen heeft langs de randen van de grote veengebieden turfwinning plaatsgevonden. In de 12de en 13de eeuw waren de eerste aanzetten tot kolonisatie van de uitgestrekte veengebieden die de Drentse zandgronden omringden.

Men vestigde zich meestal op de hoogste en/of droogste stukken in het veen. Vanuit een lineaire bewoningsas werd de ontginning door middel van opstrek ter hand genomen. De ontginningsas bij Smilde is ontstaan tussen 1500 en 1900. Dit gebeurde binnen het markeverband op kleine schaal. Vanaf de 17de eeuw werd echter gestart met de grootschalige, commerciële en systematische ontginning van de hoogveencomplexen in Drenthe. In Midden-Drenthe zijn toen de veencomplexen bij Smilde verder ontgonnen en werd een start gemaakt met ontginning in de omgeving van Tiendeveen. Voor de ontginning van de veengebieden werden verschillende vaarten gegraven voor de ontwatering van het veen. Wanneer het veen voldoende ontwaterd was, kon worden begonnen met de turfwinning. Niet het verkrijgen van cultuurland, maar het winnen van turf was van primair belang.

De Drentsche Hoofdvaart wordt in de gemeente Midden-Drenthe gekenmerkt door de dichte lintbebouwing van Smilde en de provinciale weg direct langs het kanaal. De Smilder Venen kennen een grootschalige openheid met een landbouwkarakter.

De hoogveenontginningen bestaan uit de volgende onderdelen:

- de kanalen, vaarten, wijken;
- de kavelsloten;
- lintbebouwing langs de watergangen;
- rationele verkaveling;
- open ruimtes.

Om het landschappelijke karakter van de gemeente Midden-Drenthe te behouden wordt bij het ontwerp van deze locatie gewerkt vanuit de uitgangspunten vanuit het landschap.

Coalitieakkoord 2014-2018

De gemeente Midden-Drenthe wil een positieve bijdrage leveren aan het gebruik van duurzame energie bronnen. Hierbij geeft de gemeente aan de mogelijkheden te onderzoeken voor een zonnepanelenpark. Deze ontwikkeling sluit dan ook naadloos aan bij het onderzoeken van de mogelijkheden voor een zonnepark.

Duurzaamheidsprogramma

De gemeente Midden-Drenthe blijft het programma duurzaamheid een prominente plek geven in het beleid. Op deze wijze wil de gemeente werken aan een duurzame wereld. In het coalitieakkoord 2014-2017 is aangegeven om huidige en

nieuwe duurzaamheidsambities van de gemeente en haar partners op te nemen in een duurzaamheidsprogramma. Het doel van de gemeente is om:

- de voorbeeldfunctie van de gemeentelijke organisatie te versterken;
- het duurzaamheidsdenken in de samenleving te vergroten;
- duurzaamheid zichtbaar en tastbaar te maken en;
- het inzetten op ondersteunen en stimuleren van duurzaamheidsinitiatieven.

De gemeente gaat onder andere kijken naar het inzetten van nieuwe vormen van energie. Eén van die van die nieuwe vormen is zonne-energie. Hiervoor heeft de gemeente in zijn programma de ontwikkeling van een zonnepark op de locatie Leemdijk opgenomen. De gemeente onderzoekt of op bedrijventerrein Leemdijk (Smilde) een zonnepanelenpark kan worden ontwikkeld. De doelen van dit programma zijn het geven van een economische impuls, het verminderen van energie verbruik en sociale binding (in het geval van een energie coöperatie).

Gemeentelijk beleid voor grondgebonden zonnepanelen

De gemeente heeft beleid voor grondgebonden zonnepanelen opgesteld in 2016 en dat voorliggende plan voldoet hieraan.

Afweging gemeentelijk beleid

Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling voldoet aan de gemeentelijke ambitie om een duurzame gemeente te worden. De ontwikkeling van een zonnepark, een bedrijfsmatige activiteit, is een alternatieve ontwikkeling voor de ontwikkeling van een agro-business park, zoals vastgelegd in de structuurvisie.

4. MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

Met het oog op de uitvoerbaarheid, wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen onderzoek gedaan naar belemmeringen vanuit de milieu- en omgevingsaspecten. Onderstaand wordt per aspect ingegaan op de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en de consequenties daarvan voor het zonnepark. Aspecten die bij een zonnepark (vrijwel) niet spelen, worden kort aangestipt.

4. 1. Ecologie

4.1.1. Toetsingskader en beleid

Bij elk ruimtelijk plan dient, met het oog op de natuurbescherming, rekening te worden gehouden met de *Natuurbeschermingswet* en de *Flora- en faunawet*. Er wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Met betrekking tot de gebiedsbescherming gaat het om de bescherming van gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en/of om gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied.

De soortenbescherming vindt primair plaats via de Flora- en faunawet. Op grond van deze wet mogen er geen beschermde planten en dieren (en hun verblijfplaatsen), die in de wet zijn aangewezen, verstoord worden. Onder voorwaarden is ontheffing van deze verbodsbepalingen mogelijk. Voor soorten die vermeld staan op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en een aantal Rode-Lijst soorten zijn deze voorwaarden zeer streng.

4.1.2. Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Het projectgebied ligt op circa 3 km van het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggeldersveld. Er zijn geen directe negatieve effecten op dit gebied voorzien. Gezien de afstand tussen het projectgebied en het Natura-2000 gebied en de aard van de ingreep, zijn negatieve effecten op Natura-2000 gebieden, soorten of aangewezen habitattypen uit te sluiten. Doordat een areaal van 6,5 ha niet meer zal worden bemest zal de ammoniakemissie bovendien sterk afnemen en daarmee daalt ook de depositie op het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied. Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet is daarom niet aan de orde. Het projectgebied ligt ook niet binnen de EHS. Toetsing aan de EHS is derhalve evenmin aan de orde.

De sloten langs de rand zullen worden verbreed tot 5 meter met aan weerszijden een talud van 1 meter. Er zal een nieuwe sloot worden aangelegd.

Wat betreft de soortbescherming is er sprake van het verbreden van de sloten rondom het projectgebied. Deze sloten vormen mogelijk het leefgebied voor beschermde soorten vissen en amfibieën (o.a. kleine modderkruiper). Tijdens de aanlegwerkzaamheden kunnen maatregelen worden getroffen om negatieve effecten op de beschermde soorten te voorkomen. De zorgplicht schrijft voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

In de toekomstige situatie ontstaat een groter leefgebied van hogere kwaliteit (agrarische emissies van mest en bestrijdingsmiddelen vanaf het perceel nemen immers af).

De gunstige staat van instandhouding van de aanwezige beschermde soorten zal daardoor niet verslechteren maar verbeteren. Het plan is derhalve uitvoerbaar in het kader van de Flora- en faunawet.

4. 2. Cultuurhistorie en archeologie

4.2.1. Toetsingskader en beleid

Cultuurhistorie

Bij het opstellen van plannen moeten cultuurhistorische waarden tijdig in beeld worden gebracht. Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) stelt in dat verband specifieke eisen aan het opstellen van ruimtelijke plannen. Waar mogelijk moeten cultuurhistorische waarden worden behouden of versterkt. Cultuurhistorie is daarmee een sturend onderdeel geworden in de ruimtelijke ordening. Onder cultuurhistorie wordt verstaan: sporen, objecten en patronen/structuren die zichtbaar of niet zichtbaar deel uitmaken van onze leefomgevingen en een beeld geven van een historische situatie of ontwikkeling (Nota Belvedere, 1999).

Het projectgebied ligt in de nabijheid van een gebied met aangewezen cultuurhistorische waarden. Het projectgebied zelf heeft geen cultuurhistorische waarde. Ook heeft het geen monumentale of andere beschermde status. Wel zijn de structuren en kenmerken van het landschap als cultuurhistorisch waardevol worden aangemerkt (provinciaal beleid). Bij het ontwerp van de landschappelijke inpassing is hiermee rekening gehouden. De ontwikkeling tast de kenmerken van het landschap dan ook niet aan.

Archeologie

In 2010 heeft de gemeente Midden-Drenthe een archeologische verwachtings- en beleidskaart op laten stellen. Het projectgebied valt volgens de kaart in een gebied met een lage archeologische verwachting. Voor deze gebieden geldt een algemene vrijstelling van archeologisch onderzoek. Het uitvoeren van archeologisch onderzoek voor de ontwikkeling is dan ook niet noodzakelijk.

Indien bij de uitvoering van het project toch archeologische vondsten worden gedaan, geldt op grond van artikel 53 van de Monumentenwet de meldingsplicht.

4. 3. Water

4.3.1. Toetsingskader en beleid

Sinds 1 november 2003 is het verplicht plannen in het kader van de Wro te toetsen op water. Het doel van deze watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. De waterhuishouding bestaat uit de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrij aanwezige water, met het oog op de daarbij behorende belangen.

Zowel het oppervlaktewater als het grondwater valt onder de zorg voor de waterhuishouding. Naast veiligheid en wateroverlast (waterkwantiteit) worden ook de gevolgen van het plan voor de waterkwaliteit en verdroging onderzocht.

De watertoets kan worden gezien als een procesinstrument dat moet waarborgen dat gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen voor de waterhuishouding meer expliciet worden afgewogen. Belangrijk onderdeel van de watertoets is het vroegtijdig afstemmen van ontwikkelingen met de betrokken waterbeheerder. Het onderhavige projectgebied ligt in het beheersgebied van Reest en Wieden

4.3.2. Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Het plan is aan het Waterschap Reest en Wieden kenbaar gemaakt via de digitale watertoets (kenmerk: 20150602-35-11029). Na het doorlopen van een aantal standaardvragen is gebleken dat voor het plan de normale procedure van toepassing is. De watertoets is als bijlage opgenomen (zie bijlage #).

Het beoogde voornemen heeft in beginsel beperkte gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De panelen en de constructie wordt uitgevoerd van niet-uitloogbare materialen.

Aanvullend op de standaard watertoets heeft het waterschap aangegeven dat door het gebied een watergang loopt. Langs hoofdwatervangsten geldt een beschermingszone van 5 meter waarin geen obstakels mogen worden geplaatst. Wanneer deze beschermingszone wordt vrijgehouden, zijn er uit het oogpunt van waterhuishouding geen bezwaren. Deze beschermingszone blijft vrij in het ontwerp.

4. 4. Milieuzonering

4.4.1. Toetsingskader en beleid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij deze afstemming kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de basiszoneringslijst van de VNG-brochure "Bedrijven en milieuzonering" (2009). Een richtafstand wordt beschouwd als de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten. In geval van een gemengd gebied kan worden gewerkt met een verkleinde richtafstand.

4.4.2. Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Ten zuiden van het huidige agrarische gebied zijn bedrijven tot en met milieucategorie 3.2. mogelijk, maar deze vormen geen belemmering omdat een zonnepark

geen gevoelige functie betreft. Het zonnepark vormt geen milieuhinderlijke bedrijfsactiviteit in termen van milieuzonering. Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat.

4. 5. Bodem

4.5.1. Toetsingskader en beleid

Met het oog op een goede ruimtelijke ordening dient in geval van ruimtelijke ontwikkelingen te worden aangetoond dat de bodem geschikt is voor het beoogde functiegebruik. Ter plaatse van locaties die verdacht worden van bodemverontreiniging, moet ten minste verkennend bodemonderzoek worden uitgevoerd

4.5.2. Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Een zonnepark wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Bovendien worden, gelet op het voormalig gebruik als agrarisch, ernstige verontreinigingen niet verwacht.

Uit historisch onderzoek van het Bodeminformatiesysteem blijkt dat er een verkennend bodemonderzoek volgens NEN 5740 is verricht d.d. 13-09-2002 door adviesbureau TAUW. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Midden-Drenthe in het kader van de transactie/de aankoop van de gronden. De conclusie van het rapport geeft aan dat er geen verhoogde gehalten in de bovengrond zijn aangetoond. Verder zijn in het grondwater licht verhoogde gehalten aan zware metalen aangetroffen. De kwaliteit van de bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning niet in de weg en vormt geen risico's voor de gezondheid. Voor de graafwerkzaamheden in de sloten wordt gewerkt met een gesloten grondbalans.

4. 6. Geluid

4.6.1. Toetsingskader en beleid

Activiteitenbesluit

Voor geluidhinder van de meeste inrichtingen zijn de algemene regels van het *Activiteitenbesluit* van toepassing.

Wet geluidhinder

Op grond van de *Wet geluidhinder* geldt rond wegen met een maximumsnelheid hoger dan 30 km/uur, spoorwegen en inrichtingen die “in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken”, een geluidzone. Bij ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidzones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat de ontwikkeling voldoet aan de voorkeursgrenswaarden die in de wet zijn vastgelegd.

4.6.2. Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Het zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de *Wet geluidhinder* achterwege blijft.

Het zonnepark vormt een inrichting in de zin van de *Wet milieubeheer*. Zonder de exacte capaciteiten te kennen kan er van worden uitgegaan dat het zonnepark een type A-inrichting is. De inrichting valt daarmee onder de werkingssfeer van het *Activiteitenbesluit* maar er is geen melding of omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu nodig. Op voorhand kan worden geconstateerd dat deze inrichting geen relevante geluidbelasting veroorzaakt. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet aan de orde. Wel is, om eventuele geluidshinder als gevolg van een transformator uit te sluiten, als voorwaarde bij de vergunning opgenomen dat de transformatorgebouwen op minimaal 30 meter van omliggende woningen moeten komen.

Daarmee vormt het aspect geluid geen belemmering voor de ontwikkeling van het zonnepark.

4. 7. Luchtkwaliteit

Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanlegfase. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats dat samenhangt met het beheer en onderhoud van het zonnepark. Luchtverontreinigende stoffen zijn daardoor niet aan de orde. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van het zonnepark dan ook niet in de weg.

4. 8. Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals vuurwerk, LPG en munitie. Sinds een aantal jaren is er wetgeving over "externe veiligheid" om de burger niet onnodig aan te hoge risico's bloot te stellen. De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in onder andere het *Besluit externe veiligheid inrichtingen* (Bevi), de *Circulaire risiconormering vervoer van gevaarlijke stoffen* en het *Besluit externe veiligheid buisleidingen* (Bevb).

Het externe veiligheidsbeleid heeft vorm gekregen in de risicobenadering. Er wordt getoetst aan twee verschillende normen: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Ten aanzien van het plaatsgebonden risico geldt een kans van 10^{-6} als grenswaarde. Dit betekent dat binnen de zogenaamde PR 10^{-6} -contour geen nieuwe kwetsbare objecten mogen worden toegestaan. Voor ontwikkeling van nieuwe beperkt kwetsbare objecten, geldt deze norm als streefwaarde. Het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten is vastgelegd in het *Besluit externe veiligheid inrichtingen*.

Het zonnepark is geen kwetsbaar of bekend beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde. De dichtstbijzijnde buisleiding bevindt zich de oostkant van de Drentsche Hoofdvaart. Het zonnepark komt niet in de belemmeringenstrook van deze buisleiding te liggen. Daarnaast zal door onderhavig plan geen risicovolle functie worden toegelaten die, in het kader van het Bevi, een belemmering zal vormen voor gevoelige functies in de omgeving van het projectgebied. Er kan dan ook worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen belemmeringen oplevert ten aanzien van het Bevi.

4. 9. Lichthinder

De werking van zonnepanelen is gebaseerd op het opvangen van (zon)licht. De zonnepanelen zelf vormen geen lichtbron. Lichthinder wordt dan ook niet verwacht. Reflectie van zonlicht is bovendien nadelig voor het rendement en wordt dus ook om die reden zoveel mogelijk voorkomen.

Zonneparken kunnen overigens wel gepaard gaan met een hinderlijke schittering van de zon voor automobilisten op omliggende wegen. Dit kan mogelijk leiden tot negatieve gevolgen voor de verkeersveiligheid.

Het projectgebied ligt in dit geval op enige afstand van de Rijksweg, waarvoor een snelheid van 80 km/h geldt. Gezien de afstand tot de weg, de wal rondom de panelen en de dichte bebouwing/beplanting langs de weg, zal er van lichthinder I geen sprake zijn.

4. 10. Kabels en leidingen

In de buurt van het projectgebied lopen geen kabels of hogedrukleidingen die van belang zijn voor dit bestemmingsplan. Wel loopt een straalpad over het projectgebied. Echter deze vormt geen belemmering voor de ontwikkeling daar de bouwwerken een hoogte hebben van lager dan 36 meter.

4. 11. Voortoets mer-beoordeling

Toetsingskader

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan planmer-plichtig, projectmer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast dient het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na te gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Onderzoek en conclusies

Wanneer een zonnepark wordt mogelijk gemaakt met een kleiner oppervlak dan 75 hectare, dient een vormvrije mer-beoordeling te worden opgesteld. Een zonnepark is daarnaast aan te merken als de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Een dergelijke activiteit is mer-beoordelingsplichtig in het kader van de omgevingsvergunning in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een elektriciteitscentrale met een vermogen van 2.000 megawatt (thermisch) of meer.

Gelet op de omvang van het project (6,5 ha en ongeveer 4,5 MW) de kenmerken van het project (zonnepark) en de aard van de effecten (zeer beperkt), wordt geconcludeerd dat het uitvoeren van een mer-beoordeling of het doorlopen van een mer-procedure niet aan de orde is.

5. UITVOERBAARHEID

5. 1. Economische uitvoerbaarheid

De kosten voor de ontwikkeling komen voor rekening van de initiatiefnemer. De financiering vindt plaats op basis van een kostenneutrale exploitatie over een periode van 15 jaar.

Voor de totstandkoming van het zonnepark wordt een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd, waarmee de zogeheten onrendabele top van de elektriciteitsproductie van het zonnepark via een bedrag per kWh wordt gecompenseerd. Met de SDE+ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen. Deze subsidie is in de exploitatie noodzakelijk voor een bedrijfseconomische haalbaarheid. Met een goedgekeurde omgevingsvergunning-aanvraag kan de initiatiefnemer de SDE+-subsidie aanvragen, het overleggen van deze omgevingsvergunningaanvraag is namelijk een wettelijk vereiste om voor subsidiëring in aanmerking te kunnen komen. Verwacht wordt dat deze gevraagde subsidie zal worden toegekend.

De uitvoerbaarheid van het beoogde zonnepark is hiermee zeker gesteld, mits voldaan wordt aan voorgenoemde aspecten.

5. 2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Op grond van artikel 6.18 van het *Besluit omgevingsrecht* (Bor) is de ontwikkeling voorgelegd aan de betrokken overlegpartners. De provincie Drenthe heeft aangegeven te kunnen instemmen met de ontwikkeling van het zonnepark.

De ontwerpbeschikking van de omgevingsvergunning met bijbehorende stukken, waaronder de voorliggende ruimtelijke onderbouwing, is vervolgens gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd. Dit heeft geleid tot zienswijzen.

De ingekomen zienswijzen zijn door de gemeente beantwoord in de nota van zienswijzen en meegewogen in de besluitvorming omtrent het verlenen van de omgevingsvergunning. Tegen dit besluit bestaat de mogelijkheid voor beroep en hoger beroep. De uitkomst van voornoemde procedure toont de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het project aan.

BIJLAGE 1

datum 2-6-2015
dossiercode 20150602-35-11029

Geachte J. Posthumus,

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website www.dewatertoets.nl. Op basis van deze toets volgt u de normale procedure.

Binnen 4 tot 6 weken neemt waterschap Reest en Wieden contact met u op en ontvangt u een watertoetsdocument. Dit document ontvangt u op het door u opgegeven emailadres: jan-jacob.posthumus@rho.nl.

Het document dat u zult ontvangen bevat:

1. informatie over de waterhuishouding in en rond het plangebied
2. concrete uitgangspunten van het waterschap die u in het plan kunt verwerken
3. voortgang van het watertoetsproces

Verklaring

Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld.

De WaterToets 2014

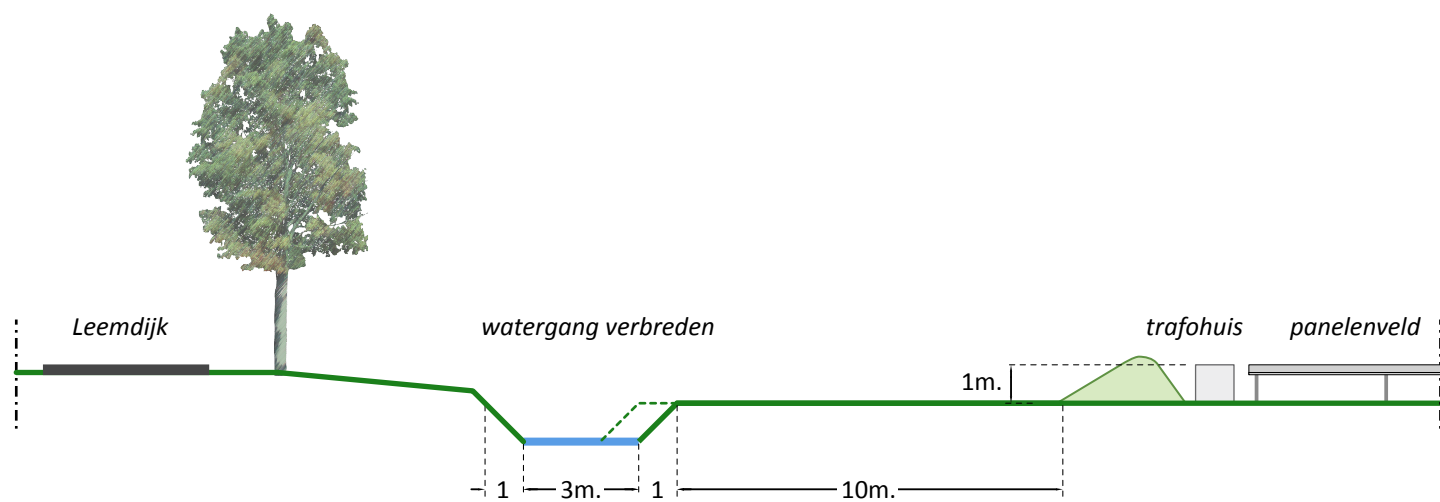
BIJLAGE 2

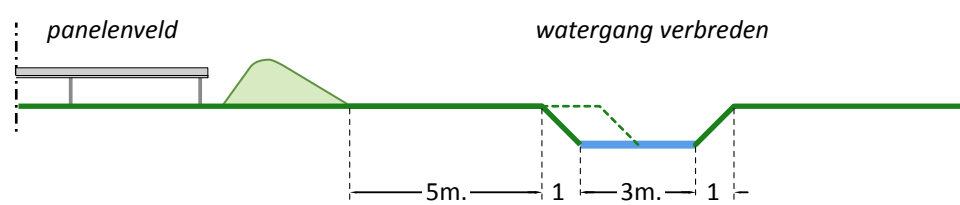
Zonnepark Leemdijk-Noord
Aanvraag omgevingsvergunning

Schaal - 1:2000
Formaat - A3
Datum - 10 april 2-17
Getekend door - HG

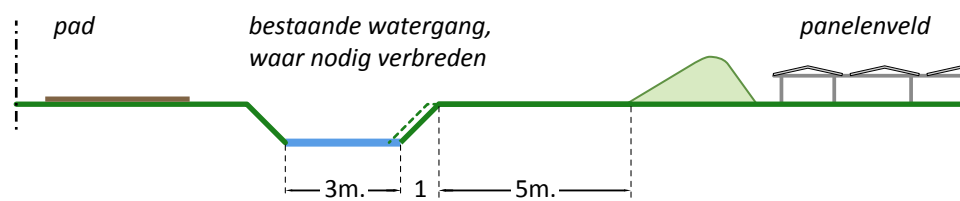

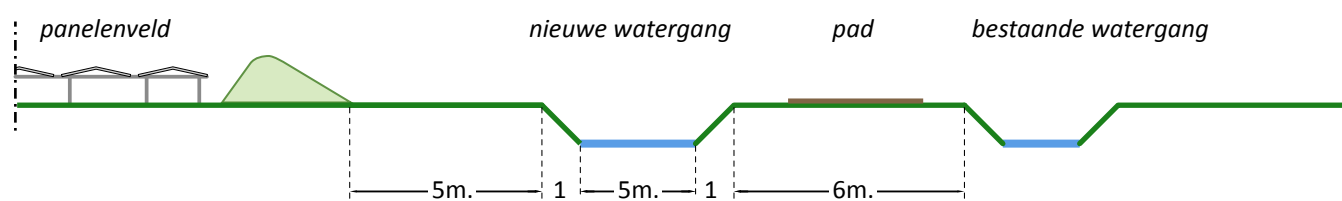
Doorsnede A-A'

Doorsnede B-B'

Doorsnede C-C'

Doorsnede D-D'

Zonnepark Leemdijk-Noord
Doorsneden

Schaal - 1:2000
Formaat - A3
Datum - 10 april 2017
Getekend door - HG